

was al vóór de 'Costa Rica' tot zinken gebracht, nl. bij het aanbreken van de dag. Het schip had een bemanning van bijna tweehonderd koppen: acht-en-zeventig Nederlanders, één Noor, tien Australiërs, vier-en-twintig Chinezen en vijf-en-tachtig Laskaren. Uit de haven van Nauplia had het ca. vijfhonderd Britse militairen opgehaald – de kapitein, Tj. Luidinga, was in Nauplia nog anderhalf uur extra blijven wachten om laatkomers (die niet kwamen opdagen) aan boord te kunnen nemen. Zijn schip werd in brand gebombardeerd. Met veel moeite slaagden de twee Britse torpedobootjagers 'Diamond' en 'Wryneck' er toen in, alle zevenhonderd opvarenden (door de toestellen van de *Luftwaffe* waren zij nog beschoten ook) aan boord te nemen. Zes uur later werden beide oorlogsbodems door negen Duitse duikbommenwerpers tot zinken gebracht. Er waren in totaal maar vijftig overlevenden, onder wie, van de 'Slamat', vier Nederlandse bemanningsleden en zes Laskaren. Die tien man hadden in twee groepjes Kreta bereikt: sommigen waren door een Britse torpedobootjager opgepikt van een vlot waarop zich aanvankelijk twintig man bevonden, maar toen de redding kwam, nog slechts vier – anderen hadden met een reddingsloep met een-en-twintig inzittenden eerst een eiland bereikt waar zij een zeilboot vonden die hen naar Kreta bracht; die reddingsloep had na de ramp urenlang enkele vlotten met drenkelingen voortgesleept (waardoor van de vaart niet veel overbleef) maar bij het vallen van de duisternis had een Engelse adelborst die de leiding genomen had, vrezend dat anders niemand gered zou worden, de verbindingstros met de vlotten doorgesneden, 'een vreselijk ogenblik' volgens een der Nederlandse geredden¹ – van de drenkelingen op de vlotten werd niemand gered.

★

De achttien grote passagiersschepen die als troepentransportschip gebruikt werden, telden tezamen 259 000 brt, de zes daarvan die tot zinken gebracht zijn, 84 000 brt. Van die grote troepentransportschepen is dus, in tonnage uitgedrukt, ruim 32% tot zinken gebracht tegen een gemiddelde van 46% voor de gehele koopvaardijvloot. Varen op een vrachtschip was dus riskanter dan varen op een passagiersschip. Wat na een torpedering kon geschieden, hebben wij in de aanhef van dit hoofdstuk al duidelijk gemaakt aan de hand van het voorbeeld van de 'Farmsum'. Het ligt niet op onze weg, weer te geven onder welke omstandigheden de 387 schepen (kustvaarders inbegrepen)

¹ Aangehaald in K. W. L. Bezemer: Manuscript, hoofdstuk XI, p. 65.